

Josep Cuní entrevista Roger Garaudy

“Vivim en un món d'insensatesa”

El filòsof francès Roger Garaudy explica en aquesta entrevista a EL TEMPS la seva intensa trajectòria. Des de la seva militància al Partit Comunista fins a la seva fe en l'islam

Té 74 anys i és tot vitalitat. La seva vida extensa ha estat també intensa. La recerca permanent d'un model de societat a partir d'unes creences ha estat el seu motor. Des del periodisme o des de la política. Des de la filosofia o des de la reflexió. El desencant del seu entorn l'ha fet mirar cap a la Meca. Potsar per això veu en el rei de l'Àrabia Saudita el més gran traïdor del concepte de l'islam, venut a l'interès d'occident mentre desvirtua amb el seu fonamentalisme el llegat de Mahoma.

—Es declara protector de la Terra Santa, i en nom d'aquesta protecció ha prohibit, per exemple, que en aquell país es construeixi un església cristiana. L'Àrabia Saudita és tota ella una mesquita, seria, doncs, un sacrilegi fer-hi una església cristiana. Per tant, un cristià no pot anar a la Meca, però en canvi es crida una companyia nord-americana per fer-hi una estació nacional, o el capità Barrie, un provocador francès ben conegut per reprimir els rebels. És a dir, la forma més hipòcrita que mai no s'hagi pogut imaginar és la que envolta aquesta parafernàlia de l'islam. No serà, doncs, aquesta

gent la que ens portarà solucions. Per això estem en una època de decadència.

—*¿I la del món occidental?*

—Miri, la decadència està pertot arreu. La proliferació de sectes o de la droga són signes d'una decadència. Quan la vida ja no té sentit, tractem d'escapar-nos-en. Als Estats Units hi ha 14 milions de drogodependents, s'hi registra el rècord de suïcidis entre els adolescents. Al Tercer Món n'hi ha pocs, però, de suïcidis. S'hi mor per manca de mitjans. Al món ric, s'hi mor per absència de fam. No crec que des de la decadència de l'imperi romà s'hagi vist un

exemple similar de degradació. La policia de Nova York informa d'un assassinat cada tres hores, d'una violació per hora, d'un robatori per minut. I aquest és el model que hem elegit. Allò que allunya l'home de la reflexió sobre el sentit de la vida.

—*¿I qui superarà abans aquesta decadència, el món occidental o l'islàmic?*

—Ni l'un ni l'altre. L'enemic és l'integrisme. I hi és pertot arreu. Està incrustat en religions i en polítiques. Aquest és el problema essencial. De moment vivim en un món desproveït de sentit.

Les seves paraules, per crues i directes, semblen un cant al pessimisme. El seu to, però, és contundent. Les acompanya amb la gesticulació de la contundència. La mateixa que posa de manifest parlant de qualsevol cosa que acaba recon-

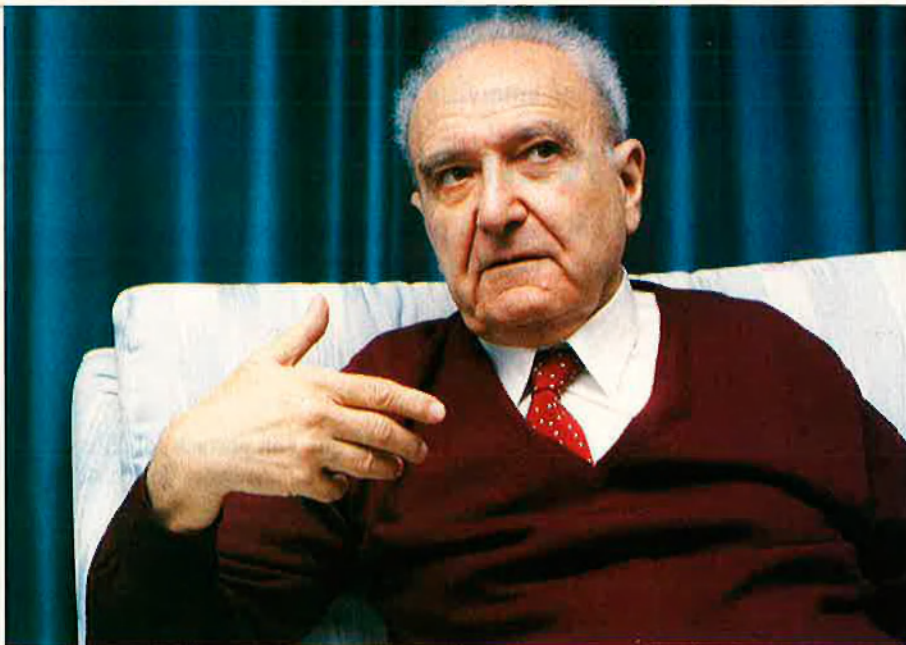

duint cap a les seves tesis. Precisament les acaba de publicar en un llibre a França que encara no se sap si es publicarà aquí, i que ha titulat *Integrismes*, la seva preocupació.

—Absolutament. A partir del moment en què es pot atacar qualsevol punt de mira a partir de qualsevol base amb míssils, les meues nocions de frontera, de nació ja han prescrit. Són nocions del segle XIX. Amb la televisió per satèl·lit, la cultura o la incultura és la dels Estats Units. El món, doncs, és d'un. I no podem fer res sense tenir en compte aquesta unitat. Per tant, tot allò que sigui parcial, tots els integrismes polítics, religiosos, les pretensions d'un partit, d'un país, d'una església per salvar el món, són il·lusions mortals. Només podem entendre el món dins d'una perspectiva planetària. Per a mi, el bé és la presència de la totalitat i el mal el particularisme.

—*¿També a l'URSS?*

—D'una forma absolutament reaccionària veiem reaparèixer les formes més desunides del nacionalisme del segle XIX. I això és extremadament peri-

"Amb la televisió per satèl·lit, la cultura o la incultura és la dels Estats Units".

JORDI MORERA

llós.

—*¿Qui ha fracassat, Marx o Lenin?*

—Ni l'un ni l'altre. Han estat traïts tots dos. Quan Franco deia: "Faré de Crist el

Rei", jo no acuso Jesús d'aquest crim. Per tant jo no acusaré Marx del crim que s'ha fet a la Unió Soviètica, perquè han fet just el contrari del que s'havia so-

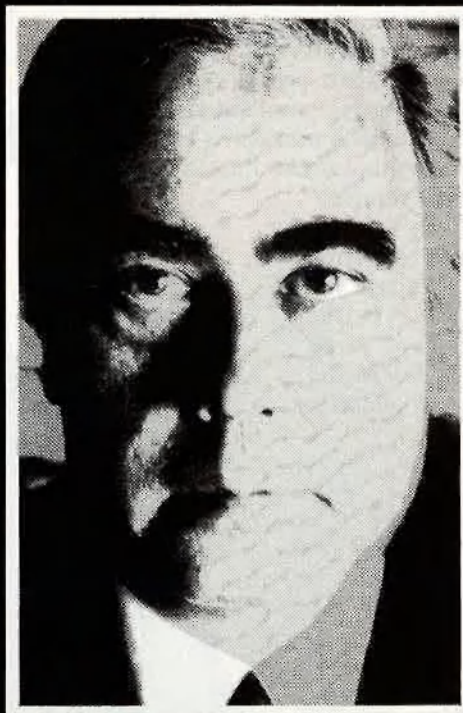
Cara i Creu 56
160 pàgines

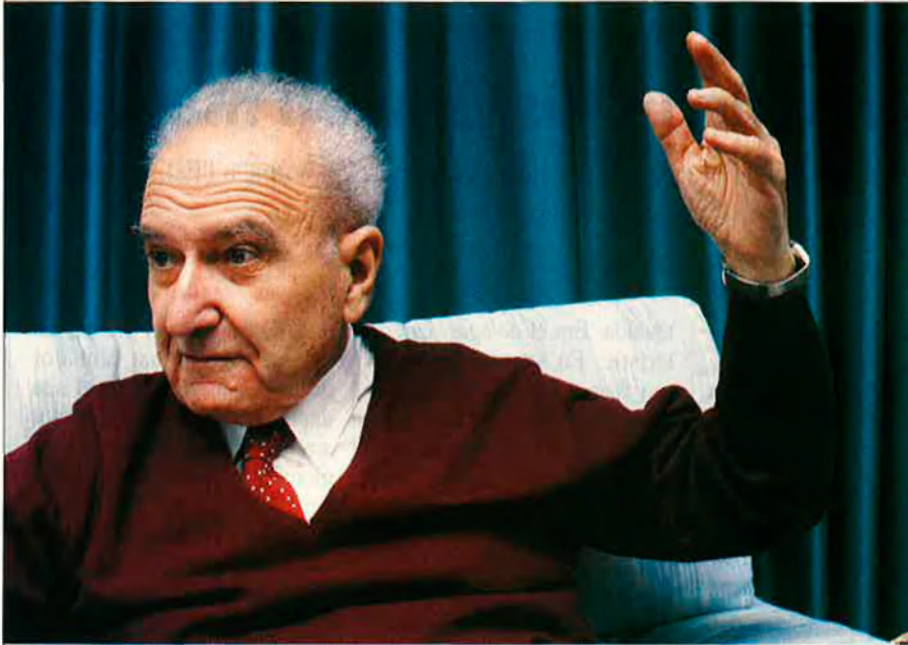
edicions
62

Joan Perucho Monstres i erudicions

Un calidoscopi de coneixements i fantasies, llibres i quadres curiosos, però també estranys monstres ignorats, documentats alguns i fruit de la imaginació els altres.

De venda a totes les llibreries

"Jo no renego de res. Tot han estat experiències meravelloses".

JORDI MORERA

miat. Hi ha com una espècie de venjança pòstuma de Marx.

Els seus problemes amb el Partit Comunista van començar arran del maig del 68. Hi havia arribat des del cristianisme. Va ser-ne diputat del 1945 al 1954, vice-president de l'Assemblea Nacional de 1954 a 1958 i senador fins al 1960. La seva tasca de predicador la centra en l'intent d'explicar que entre la fe que dóna sentit a la vida i el mètode que dóna eficàcia a l'acció no hi ha d'haver antagonisme. Potser per tot això se'l considera un dels gran pensadors d'aquest segle.

—Mai no m'ha interessat haver estat considerat un pensador. He tingut la sort d'haver viscut dins d'un segle, i haver-lo viscut gairebé sencer, que ens ha obligat a pensar. Ens ha estat necessari trobar una certa destresa per viure. Es per això que no crec que hi hagi hagut grans pensadors durant aquest segle. Hi ha hagut modes filosòfiques, això sí. L'existencialisme, amb Sartre, que al meu parer no ha aportat res de nou, o l'estructuralisme, que també va ser una moda i que no ha estat res més que una nova forma del determinisme propi del segle XIX. He vist aquestes dues modes i les he combatudes ferotgement. I no per enemistat personal, perquè vaig ser amic tant de Sartre com d'Althusser, que ha mort fa poc.

—Aquesta manca de pensadors, per a vostè, ¿ha contribuït, doncs a la denunciada pèrdua de valors?

—No m'agrada la paraula *valors*. Està devaluada. Parlaria de pèrdua de sensatesa. Vivim en un món d'insensatesa. Destruïm les capes d'ozó i ens quedem torrats com pollastres a l'ast. Es fon el gel dels pols i s'inunden els grans ports, i a més l'home és un llop per a l'home. Heus aquí el nostre model de desenvolupament basat en la cultura occidental.

—¿I l'esperança la diposita en l'islam, per a molts occidentals sinònim de món medieval?

—No hi ha res més equivocacat que creure això. Els que escriuen això son uns analfabets.

—¿Per què l'home continua, doncs, tenint una mentalitat tan restrictiva?

—Cada cop que som els més forts físicament, volem fer veure que ho som des del punt de vista de la civilització. Això és un error. Ningú no ha estat tan bàrbar com l'occident, que ha destruït continents sencers. Ningú no ha comès crims semblants. I no oblidi que quan jo dic *islam* no penso en una religió en particular.

El seu discurs no té fi. Les seves constants puntualitzacions tampoc. Abans potser se sentia admirat. Ara potser incomprès. Potser per això cada cop sembla més un predicador.

—Jo només tracto de dir la veritat. De fer prendre consciència sobretot als meus germans d'Occident, que es prenen com a model i que simplement haurien d'escoltar els altres.

—¿I no té la sensació, a Europa, de

predicar al desert?

—No, perquè crec que un islam europeu hauria d'integrar les riqueses d'occident i no solament les tècniques sinó aconseguint una síntesi entre les dues cultures. En podria sortir un nou Renaixement. Però serà difícil un renaixement de l'islam només a partir dels països on ha triomfat tradicionalment.

El mes de març es publicaran aquí les seves memòries. Amb el títol "La meua volta al segle en solitari" (traducció literal) fa un repàs als moments i pensaments més impactants de la seva vida i les seves morts, la física, vista de prop, i la moral, patida amb l'expulsió del Partit Comunista.

—Es una experiència molt gran. Les dues m'han marcat moltíssim. Ho explica el fet d'haver estat afusellat als 18 anys.

En aquell moment el batalló d'afusellament no va arribar a disparar, però vaig sentir que en donaven fins i tot l'ordre. És a dir, vaig estar a un segon de la mort. Entengui, doncs, que tornar a la vida és una experiència extraordinària. I va ser gràcies a l'honor dels guerrers musulmans del sud, que no podien disparar contra un home desarmat. És difícil d'explicar com et sents en uns moments que saps que no hi ha futur. Tot el passat pren sentit i després ja no es pot tornar a viure de la mateixa manera. Ja no tornes a viure sense tenir una vista panoràmica de la teua pròpia vida. Des d'aquell moment l'essencial de la meua vida ha estat buscar-ne el sentit. Això és el que explica les meves memòries.

—¿I pel que fa a la seva expulsió del Partit Comunista?

—Ha estat l'únic moment de la meua vida que he pensat de suïcidar-me. Quan ens fem la pregunta de si 37 anys de la nostra vida han destruït un sentit, no ens estem fent res més que la pregunta que mata l'home. I explica també com me'n vaig sortir. Va ser per un acte d'amor exterior a mi. ¿I què n'he retingut, d'aquestes dues experiències, es preguntarà? Doncs l'esperança de la resurrecció a partir de la primera experiència de mort. És a dir, quan tenim la impressió que tots els sentits s'han evadit, en realitat no és veritat. És la idea que ens n'hem fet i res més. Per això podem retrobar-lo, però sense renegar del passat. Jo no renego de res, ben al contrari. Tot han estat experiències meravelloses. Tot plegat només han estat moments.

Josep Cuní